

PRÍRUČKA STAROSTLIVOSTI O RASTLINY od OBI

**DOKÁŽETE
ČOKOL'VEK**

OBI®

„ZELENŠIE TO UŽ NEBUDE!“

Vaša nová rastlinka sa konečne nasťahovala do vášho domova! Vďaka nej budú zelenšie nielen vaše štyri steny, ale aj váš život. Spolužitie nebude také ťažké, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Aby však rastlina zdravo a intenzívne rástla a prosperovala, potrebuje správnu starostlivosť a trochu pozornosti. Preto sme tu my: krok za krokom vám ukážeme, ako dosiahnuť, aby sa vašej rastline darilo a aby ste s ňou boli spokojní. A keďže každá rastlina je jedinečná, nájdete tu okrem základných poznatkov o starostlivosti o izbové rastliny aj špecifické tipy šité na mieru každému druhu rastliny.

Prajeme vám veľa radosti s novým spolubývajúcim!

OBSAH

1. Základné vedomosti

- 1.1 Izbové rastliny
- 1.2 Kaktusy a sukulenty
- 1.3 Rozmnožovanie izbových rastlín
- 1.4 Presádzanie

2. Diagnostika problémov

- 2.1 Rozpoznanie problému s izbovou rastlinou
- 2.2 Bežní škodcovia

3. Prehľad izbových rastlín

- 3.1 Filodendron (Philodendron)
- 3.2 Strelícia natalská (Strelitzia nicolai)
- 3.3 Palma horská (Chamaedorea elegans)
- 3.4 Svokrin jazyk (Sansevieria)
- 3.5 Difenbachia (Dieffenbachia seguine)
- 3.6 Dracéna (Dracaena)
- 3.7 Potosovec zlatý (Epipremnum aureum)
- 3.8 Monstera (Monstera)
- 3.9 Figovník kaučukový (Ficus elastica)
- 3.10 Figovník lýrovitolistý (Ficus lyrata)
- 3.11 Tučnolist (Crassula)
- 3.12 Zamiokulkas (Zamioculcas)
- 3.13 Palma areková Dypsis lutescens (Dypsis lutescens)
- 3.14 Aglaonéma (Aglaonema)
- 3.15 Koralový kaktus (Rhipsalis)
- 3.16 Kalatea (Calathea)
- 3.17 Juka (Yucca)
- 3.18 Alokázia (Alocasia)
- 3.19 Orchidea motýľokvetá (Phalaenopsis)
- 3.20 Pilea (Pilea peperomioides)

1.1 ZÁKLADNÉ VEDOMOSTI O IZBOVÝCH RASTLINÁCH

Aby vaše izbové rastliny rástli a prosperovali zdravo a silno, potrebujú istú dávku starostlivosti a pozornosti.

Izbové rastliny a vlhkosť vzduchu

Mnohé rastliny potrebujú, aby bola vlhkosť vzduchu v miestnosti 60 až 70 %. Tropické rastliny dokonca potrebujú, aby bola vlhkosť vzduchu na úrovni viac ako 80 %. Keďže samotné izbové rastliny prispievajú k zvyšovaniu vlhkosti vzduchu, väčší počet rastlín pomáha dosahovať vyššiu hodnotu z trvalého hľadiska. Rastliny môžete okrem toho pravidelne striekať vodou pomocou rozprašovača a očistiť tak listy od prachu. Táto starostlivosť je dôležitá najmä v zime pri kúrení, ako aj počas horúceho leta.

Správne polievanie izbových rastlín

Rastliny potrebujú pravidelne čerstvú vodu – avšak každý druh má svoje vlastné potreby. Zistite viac o každom druhu rastliny. Ak sa niektorá rastlina polieva príliš, dochádza k podmáčaniu, hnilobe koreňov alebo utopeniu rastliny. Ak rastlina potrebuje veľa vody, substrát by mal byť podľa možnosti vždy vlhký. Rastlina s miernou potrebou vody by mala byť zaliatá až vtedy, keď je substrát na dotyk suchý. Ak rastlina nepotrebuje takmer žiadnu vodu, substrát môže zostať suchý aj dlhšiu dobu. Počítajte s tým, že vaše izbové rastliny budú počas horúčav a vykurovacích období potrebovať viac vody. Ak sú naopak rastliny v zime v chladných miestnostiach, zredukujte polievanie – rastliny upadajú do určitého druhu zimného spánku, počas ktorého potrebujú podstatne menej tekutín.

Tip: Na polievanie rastlín používajte odstátu minerálnu vodu. Minerálna voda obsahuje dôležité minerály ako draslík a horčík a tiež stopové prvky, napríklad železo.

Správne miesto pre izbové rastliny

Správne miesto pre rastlinu závisí predovšetkým od svetla, vlhkosti vzduchu, teploty a aktivity v miestnosti.

Sľnečné miesto: silnejšie sľnečné žiarenie znášajú dobre kaktusy, gerbery a chryzantémy, ako aj určité druhy paliem, napr. washingtonia robusta.

Svetlé až polotienisté miesto: typické umiestnenie v bytoch je svetlé až polotienisté. Na polotienisté miesto sa hodia izbové rastliny, ako napríklad zelenec chocholnatý, potosovec zlatý či dracéna. Svetlejšie miesto je vhodné pre figovník kaučukový, juku a veľa kvitnúcich rastlín.

Tienisté miesto: rastlinám ako papradie, vanda, lopatkovec či svokrin jazyk sa darí najlepšie na miestach, kde je málo svetla. Vyžadujú však vysokú vlhkosť vzduchu, vďaka čomu sú ideálne do kúpeľní.

Ak sa rastliny nachádzajú priamo nad radiátorom, ich listy môžu rýchlo vyschnúť. Rastliny potrebujú v takom prípade viac vody. Na týchto miestach sa darí obzvlášť dobre kaktusom.

Správny substrát pre izbové rastliny

Správna pôda alebo správny pôdny substrát je pre izbové rastliny prinajmenšom rovnako dôležitý ako pre záhradné rastliny. Substrát uchováva vodu a živiny a odovzdáva ich rastline. Aj pokiaľ ide o pôdy, pre izbové rastliny sú k dispozícii produkty so zníženým obsahom rašeliny, ako aj produkty bez rašeliny.

Ak chcete svojim izbovým rastlinám dopriať ideálnu pôdu, použite špecializovaný kvetinový substrát. V prípade orchidey napríklad použite substrát pre orchidey, kaktusom doprajte substrát pre kaktusy. Substrát je prispôsobený prirodzenému umiestneniu príslušnej rastliny a ponúka všetko potrebné pre zdravý rast.

Správne hnojenie izbových rastlín

Na hnojenie sú k dispozícii rôzne produkty: tekuté hnojivo pridáte do vody na polievanie. Hnojivo vo forme tyčínok alebo tabliet sa pridáva priamo do substrátu. Kúpiť si môžete aj rastlinné hnojivá s okamžitým a dlhodobým účinkom, ako aj hybridné produkty. Venujte pozornosť pokynom príslušného výrobcu. Mnohé hnojivá s dlhodobým účinkom poskytujú vašim rastlinám dôležité živiny približne tri mesiace.

1.2 ZÁKLADNÉ ZNALOSTI O KAKTUSOCH A SUKULENTOCH

Spoločným domovom sukulentov a kaktusov je predovšetkým jedna vec: sucho. Kaktusy pochádzajú pôvodne z Južnej Ameriky, zatiaľ čo sukulenty pochádzajú z polopúští južnej Afriky. Ideálne sa prispôbili drsným podmienkam tým, že si uložili zásoby vody na obdobie sucha. Práve preto sú vhodné najmä pre ľudí, ktorí pravidelne nepolievajú rastliny.

Správne umiestnenie kaktusov a sukulentov

Kaktusy a sukulenty rastú od jari do jesene. Prestávku si dávajú až v zime. V zime im nevadia vyššie teploty, no najprijemnejšie sa cítia pri 10 až 15 °C. V lete si môžete svoje sukulenty vyložiť na balkón či terasu. Ak teplota klesne trvalo pod 15 °C, prineste ho späť do bytu či domu na prezimovanie. Niektoré sukulenty sú však aj odolné proti zime. Medzi takéto sukulenty patria napríklad rozchodník, skalnica či lomikameň. Tieto odrody môžete vysadiť aj do záhrady alebo zazeleniť nimi strechu.

Správne polievanie kaktusov a sukulentov

Ako púštne rastliny, kaktusy a sukulenty nemajú radi podmáčanie. Preto je najlepšie ich najskôr poriadne poliať, avšak po desiatich minútach prebytočnú vodu z črepníka či z misky pod črepníkom zlejte. Následne ich zalejte až po tom, čo pôda takmer úplne nevyschne. Ako dlho potrvá vyschnutie, závisí od ročného obdobia a teploty. V zime musíte polievať menej ako v lete.

Presádzanie kaktusov a sukulentov

Správny moment na presadenie nastane vtedy, keď už kaktus alebo sukulent nemá v kvetináči dostatok miesta na korene – t. j. keď sa korene rozšíria po celom kvetináči. Ideálne je potom presádzať na jar. Pretože vtedy začnú rastliny opäť rásť. Existuje špeciálny substrát pre kaktusy a sukulenty, ktorá dodá vašim rastlinám potrebné živiny a vďaka vysokému podielu piesku mimoriadne dobre prepúšťa vodu.

Tip: presádzanie je pre rastliny vyčerpávajúce. Doprajte im po presadení približne týždeň na polotienistom mieste. Až potom by ste mali rastliny v novom kvetináči prvýkrát poliať.

Rozmnožovanie kaktusov a sukulentov

Rozmnožovanie kaktusov a sukulentov je skutočne jednoduché. Najjednoduchšou možnosťou je použiť štep. Ďalším, tiež rovnako jednoduchým spôsobom, je odrezanie odrezkov. Na to je potrebné odrezať ostrým nožom jeden výhonok, prípadne list, ktorý následne necháte vysušiť. Po niekoľkých dňoch by sa mala vytvoriť ochranná vrstva alebo aj prvé koreňky. Potom môžete odrezok vložiť do malého kvetináča so suchou pôdou chudobnou na živiny. Substrát by ste na začiatku nemali hneď poliať, ale iba postriekať. Pri sukulentoch môžete odrezať listovú ružicu a zasadiť ju do pieskovej pôdy.

1.3 ROZMNOŽOVANIE IZBOVÝCH RASTLÍN

Rozmnožovanie odrezkami

Ak svoje odrezky pestujete na jar alebo začiatkom leta, zakorenia sa mimoriadne dobre, pretože v tomto období u nich začína nové obdobie rastu. Okrem toho sa v tomto období predlžujú dni a viac svetla pozitívne vplýva na rast rastlín. Aby bola rezná hrana čistá, odrezok by ste od materskej rastliny mali oddeliť pomocou ostrého noža pod uzlom výhonka, teda miesta, na ktorom klíči jeden alebo viaceré listy. Na dezinfekciu môžete nôž vopred namočiť do alkoholu. Dbajte na to, aby mal odrezok aspoň 1 – 2 listy a aby ste ho odrezali približne 5 – 10 cm pod spodným listom.

Zakoreňovanie v pohári s vodou

Pri metóde pohára s vodou musí byť časť odrezku bez listov úplne ponorená. Vodu by ste mali meniť dvakrát týždenne. Niektoré odrezky začnú púšťať nové korene už po niekoľkých dňoch. Pri iných môže tento proces trvať niekoľko týždňov. Keď si odrezok vytvorí dostatok koreňov, môžete ho opatrne zasadiť do pôdy, jemne utlačiť a udržiavať ho v dostatočnej vlhkosti. Mali by ste sa však vyhnúť podmáčaniam. Odrezkom sa najlepšie darí na nie veľmi tienistom mieste, napríklad na parapete. Počas chladných mesiacov však dávajte pozor, aby vaša rastlina nenachladla, keď sa parapet ochladí. V takomto prípade môže ako pomôcka poslúžiť miska pod kvetináč.

Zasadenie odrezku priamo do zeme

Alternatívou k metóde pohára s vodou je zasadenie výhonku priamo do vlhkej pôdy. Tá by mala byť chudobná na živiny, aby silné hnojivo nemohlo napadnúť jemné korenenky. Ideálne je použiť najskôr substrát, ktorý neskôr vymeníte za pôdu vhodnú pre rastlinu. Kvetináč umiestnite na svetlé a teplé miesto, avšak mimo priameho slnečného žiarenia. Natiahnite na odrezok, prípadne na celý kvetináč igelitové vrečko, aby sa voda neodparovala príliš rýchlo. Vrečko však pravidelne odstraňujte, aby sa pod ním nevytvorila pleseň. Keď vyženu nové výhonky, vrečko možno odstrániť natrvalo. Ak sú mladé rastliny dostatočne silné, môžu sa presadiť do vhodného substrátu.

Rozmnožovanie odrezkami

Odrezky vznikajú z hlavného výhonku materskej rastliny. Často už majú vyvinuté vlastné korene a listy. V takom prípade viete, že odrezok vašej izbovej rastliny možno oddeliť. Opäť použite veľmi ostrý nôž, ktorý predtým vydezinfikujete v alkohole. Odrezok odrežte čo najbližšie k materskej rastline bez toho, aby ste ju poškodili.

Následne odrezok zasadte do kvetináča so zeminou alebo substrátom, ideálne bez hnojiva, a jemne ho utlačte. Odrezok počas celej fázy rastu polievajte len málo, aby mu nezačali hniť korene. Bezpodmienečne zabráňte podmáčaniam. Polievajte teda len vtedy, keď izbová rastlina vodu potrebuje. Vaša sadenica preferuje bežnú izbovú teplotu približne 20 °C a nemá rada priame slnečné žiarenie. Umiestnenie neskôr prispôbte potrebám vašej izbovej rastliny.

Rozmnožovanie štepením

Štepenie je ďalšia technika na rozmnožovanie rastlín. Vhodná je pre rastliny, ako bonsaje či palmy. Štepenie funguje tak, že ostrým nožom šikmo odrežete výhonok a do rezu umiestnite klin. Rez s klinom udržujte rovnomerne vlhký. To dosiahnete tak, že na dané miesto natiahnete igelitovú fóliu, ktorá vytvorí teplé a vlhké podmienky. So stimulátorom rastu koreňov docielite rýchlejšiu tvorbu koreňov. Štepenie je spôsob rozmnožovania, s ktorým je najlepšie začať ešte na jar, pretože vtedy má rastlina najviac sily.

1.4 PRESÁDZANIE

Kedy je ten správny čas?

Kvetináč je pre rastlinu čoraz menší alebo pôda je stará a opotrebovaná – presadte z času na čas izbové rastliny. Korene izbových rastlín získajú v novom kvetináči viac priestoru na rozvoj. Nová pôda okrem toho poskytuje vašej izbovej rastline lepšie živiny. Rastlina rastie a prosperuje ďalej.

Čas: Pre väčšinu rastlín je najvhodnejším obdobím na presádzanie jar, keď sa na rastlinách objavia nové listy a vyrašia prvé výhonky.

Frekvencia: Frekvencia presádzania závisí od rastu: menšie rastliny by ste mali presádzať približne každé 2 až 3 roky, väčšie rastliny po 4 až 5 rokoch.

Výber kvetináča a ozdobného obalu

Pri výbere správnej nádoby pre vašu izbovú rastlinu rozlišujeme v prvom rade medzi kvetináčom a ozdobným obalom. Do kvetináča sa rastliny sadia priamo. V závislosti od výberu materiálu ozdobný obal znižuje riziko podmáčania a slúži aj ako dekorácia bytu. Môžete si tiež kúpiť kvetináče so zavlažovaním alebo bez zavlažovania. Kvetináče so zavlažovaním zabezpečujú rovnomerné zásobovanie vašich rastlín vodou, čím uľahčujú starostlivosť. Dokonca aj výber medzi hlinenými alebo plastovými kvetináčmi ovplyvňuje frekvenciu polievania, pretože hlina môže tiež absorbovať vodu.

Upozornenie: Dbajte na to, aby bola medzi kvetináčom a ozdobným obalom malá medzera. Umožníte tým odtiecť prebytočnú vodu a zabránite podmáčaniu.

Na čo treba dbať pri presádzaní?

Opatrne a dôkladne odstráňte starú zeminu z kvetináča. Jemné potrasenie rastlinou často pomáha uvoľniť substrát. Alternatívne alebo ako podporu môžete rastlinám pred opätovným zasadením dopriať kúpeľ. Ten pomáha uvoľniť usadenú zem a poliať spleť koreňov. Dávajte však pozor na preferencie rastliny. Nie každú rastlinu možno kúpať.

Pred zasadením si tiež vyberte, aký substrát dostane vaša rastlina v novom kvetináči a aký veľký bude nový kvetináč. Okrem univerzálnej pôdy je pre mnohé rastliny k dispozícii špeciálna zemina, ktorá obsahuje všetko, čo príslušný druh rastliny potrebuje. Nový kvetináč by nemal byť ani príliš malý, ani príliš veľký. Na jednej strane by sa mala rastlina dobre rozvíjať a rásť, no na druhej strane možno budete chcieť obmedziť jej rast a nenechať ju príliš rozplínať sa.

Okrem vhodnej zeminy si naplánujte aj drenážnu vrstvu. Tá ochráni vaše rastliny pred podmáčaním a pomáha uchovávať prebytočnú vlhkosť a v prípade potreby ju uvoľňovať späť do substrátu. Na tento účel sú vhodné hlinené črepy alebo špeciálne granuláty.

2.1 DIAGNOSTIKA PROBLÉMOV

Na základe dôležitých indikátorov môžete rýchlo zistiť, čo chýba vašim izbovým rastlinám. Zvyčajne nám informácie o tom, čo chýba rastline poskytujú listy. Často pomôže zmena umiestnenia alebo menej vody.

Včas reagujte na tieto signály:

Symptóm	Problém	Opatrenia
Žlté končeky alebo opadávajúce listy	Umiestnenie je príliš chladné	Zmena umiestnenia
Hnedé škvrny na listoch alebo žlté opadávajúce listy	Príliš veľa vody, podmáčanie	Polievajte menej, udržiavajte rastlinu suchšiu
Mladé listy sa nerozvinú, scvrknú sa alebo opadávajú	Roztoč	Polievajte menej, udržiavajte rastlinu suchšiu
Špičky listov s hnedými alebo čiernymi škvrnami, ochabnuté listy	Príliš suchý vzduch	Zmena umiestnenia, väčšia vlhkosť vzduchu
Rastlina rýchlo stráca množstvo listov	Podmáčanie	Polievajte menej, udržiavajte rastlinu suchšiu
Bledý rast, bledé žltkasté listy	Nedostatok svetla	Zmena umiestnenia
Strata púčikov kvetov	Prílišný prievan	Zmena umiestnenia
Ohlodané, deravé listy	Napadnutie škodcami	Hubenie škodcov

2.2

ČASŤÍ ŠKODCOVIA

Nepriaznivé životné podmienky – ako sú vysoké teploty, sucho a kúrenie v zime – spôsobujú, že izbové rastliny sú náchylné na škodcov, ako sú roztoče, červce, strapky a vošky. Ak si škodcov nevšimneme, svojou savou činnosťou poškodia rastlinu a rozšíria sa na ďalšie rastliny v byte.

Pravidelne preto svoje rastliny kontrolujte, či sa na nich nenachádzajú škodcovia, najmä na spodnej strane listov. Ak dôjde k napadnutiu škodcom, okamžite ho odstráňte a uistite sa, že sa nerozšíril na ďalšie izbové rastliny.

Jednoduché tipy na kontrolu škodcov:

- Roztoče: Zabaľte rastlinu vzduchotesne do plastového vrečka na desať dní
- Vošky: Listy ponorte pod vodu v rámci kúpeľa na dve hodiny
- Červce: odstráňte vlhkou handričkou alebo vatovým tampónom namočeným v alkohole
- Strapky (Thysanoptera): rastlinu dôkladne osprchujte niekoľko dní po sebe

Okrem domácich prostriedkov máte k dispozícii aj účinné prostriedky na ochranu rastlín. Tieto prostriedky ponúkajú rýchlu pomoc najmä v prípade neústupného zamorenia. Prostriedky na ochranu rastlín používajte vždy opatrne. Pred použitím si vždy prečítajte etiketu a informácie o produkte alebo si nechajte poradiť v predajni OBI.

3. **PREHĽAD IZBOVÝCH RASTLÍN**

3.1 FILODENDRON

Philodendron

Filodendron pochádza z tropických pralesov Južnej Ameriky a Karibiku – tu sa rastlina dokáže vďaka vzdušným koreňom vyšplhať pozdĺž vysokých stromov. Približne 280 druhov sa líši nielen veľkosťou listov, ale najmä farbou listov: okrem zelených exemplárov niektoré druhy zapôsobia fialovými odtieňmi a nezvyčajnými kresbami listov. Rozdiely sú aj v tvare rastu – niektoré druhy rastú vzpriamene, iné visia, prípadne sa plazia.

UMIESTNENIE

- Polotienisté až svetlé miesta bez priameho slnečného žiarenia
- Ideálne umiestnenie vo východnom alebo západnom smere bez prievanu
- Prosperuje aj na tmavých miestach, ale listy tam prichádzajú o svoju intenzívnu farbu a trpí aj tvar rastu
- Celoročne preferuje teploty od 18 až po 22 °C a vysokú vlhkosť vzduchu
- Kyprá a priepustná pôda bohatá na živiny

POLIEVANIE

- Rovnomerná vlhkosť pôdy bez podmáčania
- 15 minút po zaliatí vodu zlejte vodu, ktorá je ešte v miske pod kvetináčom
- Každé 3 až 5 dní polievajte dostatočne
- Menšie rastliny ponorte raz týždenne (namočte ich do vody až po okraj na niekoľko minút, kým sa neprestanú objavovať bubliny, potom nechajte koreňový bal odkvapkať)
- Denne striekajte vodou s nízkym obsahom vápna

STAROSTLIVOSŤ

- V závislosti od odrody použite podpornú machovú tyč ako podporu na plazenie a následne k nej jemne priviažte výhonky
- Vzdušné korene neodstrihávajte, pretože absorbujú živiny a vlhkosť zo vzduchu
- Malé rastliny opláchnite raz za mesiac v sprche jemným prúdom, veľké rastliny poutierajte od prachu vlhkou handričkou
- Príliš veľké rastliny na jar ostrihajte
- Od marca do októbra hnojte hnojivom na zelené rastliny každý týždeň, v zime raz za mesiac
- Presádzajte každé 1 – 2 roky na jar do kvetináča väčšieho o 5 – 8 cm s kvalitnou pôdou pre zelené rastliny a drenážnou vrstvou z hlinených črepov

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie odrezkami: na jar odrežte končeky výhonkov a vložte ich do zeminy, cez črepník natiahnite igelitové vrečko, aby ste zabezpečili vysokú vlhkosť vzduchu, kým nevyrastú korene
- Alternatívne vložte odrezok do pohára s vodou a počkajte, kým sa po 6 – 8 týždňoch nevytvoria silné korene, a potom zasadte do zeminy

3.2 STRELÍCIA NATALSKÁ

Strelitzia nicolai

Ako všetky druhy rodu strelíciovitých, aj strelícia natalská pochádza z Južnej Afriky. Nevyskytuje sa však len tam, ale aj na Kanárskych ostrovoch, Madeire a Azorských ostrovoch. Strelícia natalská produkuje kvety nezvyčajného tvaru, ktoré pripomínajú pestrofarebné hlavy vtákov. Z tohto dôvodu sa jej blízkej príbuznej strelícii kráľovskej hovorí aj „rajský vták“. So svojimi sviežimi zelenými listami, ktoré pripomínajú banánovník, môže strelícia natalská vyrásť vo svojej domovine až do výšky desať metrov, pričom v našich končinách dokáže v kvetináči na slnečnom mieste tiež narásť pomerne vysoko.

UMIESTNENIE

- Slnéčné miesto až miesto na priamom slnku (napr. zimná záhrada)
- Od mája ju možno umiestniť von na slnečné miesto chránené pred vetrom
- V zime by teplota nemala klesnúť pod 10 °C
- Uprednostňuje piesčito-ílovitý substrát bohatý na živiny pre rastliny v kvetináčoch
- Odporúča sa vrstva hlinených črepov, drviny alebo jemného štrku na drenáž

POLIEVANIE

- Udržujte pôdu mierne vlhkú
- Predovšetkým počas teplých dní pravidelne polievajte
- V zime stačí polievať menej často
- Pokúste sa vyhnúť podmáčaniu
- Asi 20 minút po polievaní vylejte z misky pod kvetináčom prebytočnú vodu

STAROSTLIVOSŤ

- Medzi aprílom a septembrom hnojte raz za mesiac tekutým hnojivom
- Strihanie nie je potrebné
- Odstráňte staré listy, aby mali mladé dostatok vzduchu a svetla
- Pôdu v kvetináči vymieňajte každé tri roky a dbajte na to, aby ste nepoškodili veľké korene
- Od vykvitnutia prvých kvetov sa vyhýbajte premiestňovaniu

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie delením alebo odňatím bočných výhonkov
- Najlepšie medzi aprílom a májom
- Postupujte opatrne, aby rastline nespôsobili veľké rany
- Pre mladé rastliny vyberte poloslné miesta

3.3 PALMA HORSKÁ

Chamaedorea elegans

Mexická palma horská rastie v horských oblastiach Strednej Ameriky od Mexika po Guatemalu. Charakteristický je ich štíhly kmeň s protiahlymi zelenými chumáčmi listov v tvare pierok. Vo svojom prirodzenom území výskytu dorastá palma horská do výšky 3 m a šírky 2 m – to sa jej však u nás ako izbovej rastline podarí len zriedka.

UMIESTNENIE

- Svetlé až polotienisté, ale bez priameho slnečného žiarenia
- Primerane teplé miesto s teplotou okolo 20 °C
- Počas zimných mesiacov ju umiestnite na chladné miesto s teplotou medzi 12 °C až 15 °C
- Priepustný a mierne zásaditý substrát, buď substrát pre palmy, alebo bylinky, prípadne zmes kvetinového substrátu a piesku v rovnakom pomere

POLIEVANIE

- Dbajte na to, aby pôda nevyschla
- Predovšetkým v lete pravidelne polievajte
- Kvetináč v lete ponorte raz týždenne do vody až po okraj na niekoľko minút, kým sa neprestanú objavovať bubliny, potom nechajte koreňový bal odkvapkať
- Zabráňte podmáčaniu
- V zime udržiavajte substrát mierne vlhký

STAROSTLIVOSŤ

- Ak je vzduch v miestnosti suchý, pravidelne striekajte mäkkou vodou
- Od druhého roku života hnojte medzi marcom a septembrom každé 2 až 3 týždne striedmo hnojivom na zelené rastliny alebo palmy
- Presádzajte na jar, keď je kvetináč kompletne prerastený koreňmi
- Mladé rastliny presádzajte každé dva roky, staršie každých päť rokov
- Zoschnuté listy odstrihnite pri kmeni ostrými záhradnými nožnicami
- Tenké špičky listov odstrihnite nožnicami do domácnosti

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie semenami alebo výhonkami
- Aby vznikli plody sú potrebné samčie i samicie rastliny, potom opelujte samicie kvety niekoľkokrát denne štetcom
- Odroda Chamaedorea elegans sa rozmnožuje pomocou výhonkov – odrežte ich nožom, zasadte do pôdy a prikryte fóliou, kým nevyklíčia

3.4 SVOKRIN JAZYK

Sansevieria

Svokrin jazyk patrí do čeľade špargľovitých a je príbuzný s dracénou. Je známych 67 svokriných jazykov, väčšina z nich rastie v tropickej Afrike. Vďaka vláknám podobným konope sa svokrin jazyk používa aj ako úžitková rastlina – vlákna sa dodnes používajú na laná a tetivy.

UMIESTNENIE

- Svetlé miesto pri veľkom okne a teplotách medzi 21 °C a 24 °C
- Teplota by nemala klesnúť pod 10 °C
- V zimných mesiacoch ho umiestnite na svetlejšie miesto a nevystavujte ju prievanu
- Optimálna ako rastlina do spálne – v noci produkuje kyslík, čo vytvára príjemné podmienky na spanie
- Priepustný a minerálny substrát, najlepšie zmes ílového granulátu alebo hrubého piesku a pôdy pre izbové rastliny v rovnakom pomere, prípadne pôda pre sukulenty alebo kaktusy

POLIEVANIE

- Kvetináč s dobrým odtokom vody, aby sa zabránilo podmáčaniu
- Pred opätovným poliatím by mala byť pôda už vyschnutá
- Uprednostňuje odstátu vodu z vodovodu s nízkym obsahom vápnika
- Vodu nelejte priamo do ružice listov
- V zime polievajte menej

STAROSTLIVOSŤ

- Od marca do októbra pridajte do vody na polievanie každé tri až štyri týždne tekuté hnojivo na kaktusy alebo zelené rastliny
- Presádzajte v marci alebo apríli, keď sa rastlina začne vytláčať z kvetináča
- Ak sa jednotlivé listy nakláňajú nabok, presadte ich do väčšieho kvetináča
- Strihanie nie je potrebné

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie zeleného svokrinho jazyka odrezkami
- Asi 5 cm dlhé časti listov mladších rastlín nechajte týždeň sušiť na vzduchu
- Kúsky listov vložíme spodnou reznou hranou do vlhkého substrátu a uložíme na polotienisté miesto s teplotou približne 21 °C
- Keď majú odrezky zakorenené rizómy a vytvoria sa z nich nové listy, zasadte ich jednotlivo
- Odrody so žltými pruhmi rozmnožujte delením
- Pri presádzaní oddelte zakorenené rizómy s jednotlivými listami od materskej rastliny, dlho-listým odrodám skráťte listy asi o polovicu a zasadte ich
- Pri ružicových odrodách opatrne oddelte jednotlivé zakorenené ružice od seba a oddelené kusy umiestnite po jednom do kvetináčov

3.5 **DIFENBACHIA**

Dieffenbachia seguine

Domovom dieffenbachie sú tropické pralesy v Strednej a Južnej Amerike. Patrí do čeľade áronovitých (Araceae). Vďaka tomu je nielen krásna, ale aj jedovatá vo všetkých častiach. Vzorované listy sú pravdepodobne najvýraznejším znakom dieffenbachie. Dorastajú až do dĺžky 45 cm, sú buď vajcovité, alebo eliptické, no v každom prípade na konci zahrotené.

UMIESTNENIE

- Uprednostňuje vysokú izbovú teplotu medzi 21 °C a 30 °C a vysokú vlhkosť vzduchu
- Najlepšie sa jej darí vo svetlej kúpeľni bez prievanu
- Čím výraznejšie sú vzory na listoch, tým viac svetla rastlina znesie
- Nevystavujte listy priamemu slnečnému žiareniu
- V zime je ideálna teplota medzi 15 °C až 18 °C
- Pôda bohatá na živiny a humus, priepustnejšia vďaka kúskom dreveného uhlia alebo hlinených črepov

POLIEVANIE

- Kvetináč s dobrým odtokom vody, aby sa zabránilo podmáčaniu
- Pôdu udržiajte vždy mierne vlhkú
- Polievajte pravidelne, pretože vyžaduje veľa vody
- Polievajte až vtedy, keď pôda na povrchu mierne vyschne
- Ak rastlinu prelejete, vyberte ju z kvetináča a zabaľte do novinového papiera, ten vysaje z balov prebytočnú vodu

STAROSTLIVOSŤ

- Aby bola vlhkosť vzduchu vysoká, položte kvetináč na širokú misku pod kvetináč, ktorá je naplnená hlinenými črepmi a vodou
- Ideálne je pravidelné striekanie destilovanou vodou
- Vo fáze rastu hnojte do jesene každých 14 dní, v zime každé štyri týždne
- Mladšie rastliny presádzajte každé dva roky, staršie každé tri až štyri roky
- Presádzajte vždy na jar a zvolte len o niečo väčší kvetináč
- Vyberte si ťažký kvetináč, pretože staršie rastliny majú tendenciu sa prevrátiť
- Pri presádzaní noste rukavice
- Nie je potrebné pravidelné strihanie
- Odumreté listy odstraňte

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie vrchnými odrezkami, ktoré sa umiestnia do nádoby s vodou, kým sa nevytvoria korene
- Prípadne narežte odrezky zo stonky – zo stonky odrežte 5 cm dlhý kus, položte ho vodorovne na pestovateľský substrát a prikryte ho poklopom, aby bola vlhkosť vzduchu vyššia
- Pri presádzaní možno tiež oddeliť podzemok, korene by mali mať aspoň jednu stonku alebo výhonok

3.6 DRACÉNA

Dracaena

Dracéna patrí do čeľade agáve. Tie pôvodne pochádzajú z trópov a subtrópov – no dnes rastú už aj na Kanárskych ostrovoch alebo u vás doma! Dracény sú totiž obľúbené kancelárske a izbové rastliny. Dracény nie sú v skutočnosti stromy, drevený je iba ich kmeň, ktorý sa podobá kmeňu palmy. Listy sú dlhé a špicaté. Z hľadiska farby sú zelené, bodkované a pruhované. Ako izbová rastlina môže dracéna dorásť do výšky 2 m. Ak je vaša dracéna o niečo staršia, v lete sa na nej rozvinú bielo-červenkasté, zeleno-biele alebo krémovo biele kvety.

UMIESTNENIE

- Svetlé, teplé a vlhké miesto
- Zabráňte priamemu slnečnému žiareniu
- V zime musí byť v miestnosti aspoň 15 °C
- Je potrebné sa vyvarovať chladu od zeme a prievanu
- Preferuje mierne kyslý substrát s pH 6
- Použite substrát pre zelené rastliny a palmy

POLIEVANIE

- Kvetináč s dobrým odtokom vody, aby sa zabránilo podmáčaniu
- Udržujte rovnomerne vlhkú po celý rok
- Keď končeky listov zhnednú, znamená to, že substrát nie je dostatočne vlhký
- Polievajte vždy, keď vrchná vrstva pôdy vyschne; v zime polievajte zriedkavejšie
- Používajte dažďovú vodu alebo vodu s nízkym obsahom vápnika pri izbovej teplote

STAROSTLIVOSŤ

- Od marca do septembra každé dva týždne hnojte tekutým hnojivom na zelené rastliny
- Od októbra do februára pridávajte hnojivo do vody na polievanie každých šesť týždňov
- Mladé dracény presadte každú jar do o 3 cm väčšieho kvetináča
- Ak je umiestnená na príliš tmavom mieste, nevyvinú sa žiadne listové výhonky, v takom prípade dracénu ostrihajte ostrými záhradnými nožnicami a stimulujte tak tvorbu výhonkov
- Dobré znáša strihanie, najlepšie je strihať dracénu na jar
- Na rozmnožovanie možno použiť odrezky

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie vrchnými odrezkami alebo odrezkami z kmeňa, ktoré sa umiestnia do nádoby s vodou, kým sa nevytvoria korene
- Zakorenené odrezky potom zasadte do kvetináča na priesady

3.7 **POTOSOVEC ZLATÝ**

Epipremnum aureum

Potosovec patrí do čeľade áronovitých a pochádza z juhovýchodnej Ázie, Austrálie a tichomorských ostrovov. Potosovec je vždyzelená rastlina, rastie vytrvalo a ako bylina. So svojimi až 10 m dlhými výhonkami je to popínavá rastlina. Môžete ho pestovať aj v závesnom kvetináči ako visiacu rastlinu. Prípadne môže byť zasadený v kvetináči s machovou tyčou, po ktorej môže sa môže plaziť. Listy potosovca sa vyznačujú rozličnými odtieňmi. V závislosti od odrody sa na listoch môžu objavovať biele, krémové alebo žlté škvrny, prípadne vzory.

UMIESTNENIE

- Nie je odolný proti zime
- Vyžaduje sa izbová teplota najmenej 20 °C a v zime najmenej 16 °C
- Svetlé až polotienisté miesto bez priameho slnečného žiarenia a prievanu
- Čím tmavšie je listie, tým tmavšie môže byť umiestnenie
- Odrody s pestrými listami potrebujú viac svetla
- Dobré sa hodí na vyvýšené miesta, ako je závesný kvetináč, skriňa alebo polica
- Ideálna rastlina do kúpeľne kvôli vysokej vlhkosti vzduchu
- Použite bežný kvetinový substrát alebo substrát vhodný pre hydroponickú kultúru (napríklad hlinené črepy)

POLIEVANIE

- Pravidelné polievanie, aby bol substrát vždy trochu vlhký
- Prebytočnú vodu rovno vylejte, aby nedošlo k podmáčaniu
- Občasné sucho nie je problém
- V zime polievajte menej

STAROSTLIVOSŤ

- Prípadné hnojenie opakujte každý týždeň, resp. každých 14 dní počas fázy rastu medzi marcom a augustom s hnojivom na listnaté rastliny
- Presádzajte každé dva roky, kompletne vymeňte pôdu a odrežte konce koreňov
- Dlhé výhonky skráťte, aby sa rastlina lepšie rozvetvila

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie pomocou vrchných odrezkov a odrezkov výhonkov v pohári s vodou
- Hneď, ako sa v uzle vytvoria korene dlhé asi 2 cm, vysadí sa niekoľko mladých rastlín do kvetináča
- Alternatívne rozmnožovanie zapustením vzdušného koreňa
- Konce výhonkov, ktoré vytvorili vzdušné korene, spustíte do kvetináčov s hlinenými črepmi alebo zeminou bez toho, aby ste ich oddelili od materskej rastliny
- Odrežte hneď, ako sa na novej časti vytvoria nové listy

3.8 **MONSTERA**

Monstera

Monstera pôvodne pochádza z tropických pralesov v Strednej a Južnej Amerike a patrí do čeľade javorovitých. V ich rode je asi 20 – 50 druhov. Monstere sa v týchto končinách darí najlepšie. Vo svojej domovine sa monstera ovíja okolo kmeňov stromov a šplhá sa do vysokých korún stromov. Ako izbová rastlina vyhľadáva nábytok, okenné rámy alebo aj konáre iných rastlín, okolo ktorých sa obtáča. Tvar listov monstery je nezameniteľný a nie nadarmo je populárny ako motív v móde a dekoráciách.

UMIESTNENIE

- Potrebuje veľa priestoru
- Preferuje svetlé, teplé a vlhké miesto v substráte bohatom na živiny
- Obzvlášť dobre sa jej darí, keď je vystavená svetlu z viacerých strán
- V lete môže byť umiestnená aj vonku na polotienistom mieste

POLIEVANIE

- Pravidelne polievajte
- Zabráňte podmáčaniu
- Ak rastlinu nemôžete istý čas polievať, umiestnite vzdušné korene do pohárov s vodou

STAROSTLIVOSŤ

- Z času na čas postriekajte vodou izbovej teploty alebo destilovanou vodou
- Od apríla do augusta hnojte tekutým hnojivom na zelené rastliny, ale použite len polovičnú dávku
- Mladšie monstery presádzajte každý rok
- V prípade starších rastlín nahraďte na jar vrchné 3 cm zeminy čerstvým substrátom
- Ak sa listy zaprášia, utrite ich vlhkou handričkou
- Mäsité stonky kedykoľvek skráťte nožnicami
- Vzdušné korene nestrihajte, ale nasmerujte ich do pôdy v kvetináči

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie odrezkami v lete
- Vrchné odrezky a odrezky zo stonky si spoľahlivo vytvoria vlastné korene v nádobe s vodou pri teplote 25 °C
- Odrezky odrežte tak, aby mali čo najviac vzdušných koreňov
- Monstera možno rozmnožovať aj pomocou machu, stačí odrezať vzdušný koreň a umiestniť ho do potravinovej fólie so zmesou machu a zeminy, kým sa nevytvoria korene

3.9 FIGOVNÍK KAUČUKOVÝ

Ficus elastica

Figovník kaučukový so svojimi veľkými, tmavozelenými listami je klasikou medzi vždyzelenými izbovými rastlinami a je mimoriadne obľúbený. Pôvodne pochádza z východnej Indie a Indonézie. Figovník kaučukový je druh figy. Ako izbová rastlina však nerodí, pretože nie je opeľovaná. V závislosti od veľkosti kvetináča a umiestnenia dorastie váš figovník do výšky 1 až 2 m. Veľké oválne listy s lesklým kožovitým povrchom sú opticky skutočne atraktívne prvky.

UMIESTNENIE

- Preferuje svetlé až polotienisté miesta
- Teplota by mala byť minimálne 18 °C
- Bezpodmienečne zabráňte prievanu
- Gumovník zasadíte do normálnej pôdy pre izbové rastliny
- Vhodná je aj piesková pôda

POLIEVANIE

- Keď je povrchová vrstva zeme suchá, polievajte mierne
- Prípadne: vložte do kúpeľa

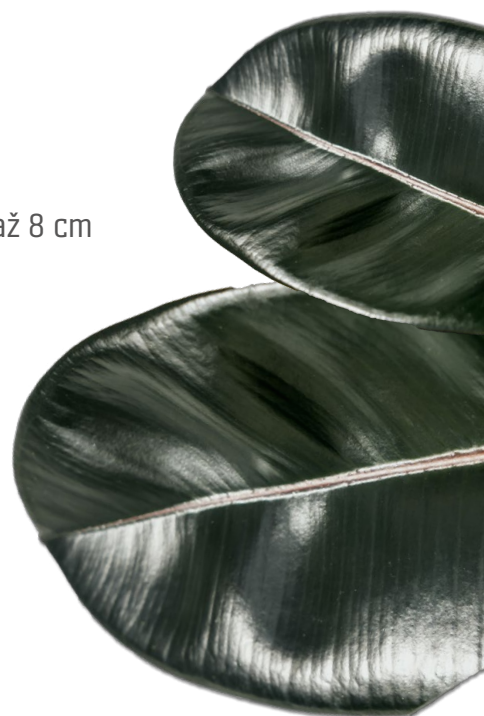
STAROSTLIVOSŤ

- Od jari do leta hnojte hnojivom na zelené rastliny
- Mladú rastlinu presádzajte každé dva roky na jar; staršie rastliny len každých 4 až 5 rokov
- Prach z listov pravidelne odstraňujte: malé exempláre v sprche, väčšie vlhkou handričkou
- Po sprche utrite mäkkou handričkou, aby sa nevytvorili škvrny od vodného kameňa
- Pre vyšší lesk poutierajte listy handričkou namočenou v pive
- Pre lepšie rozvetvenie zarežte nožom do hlavného výhonku listu a vytvorí sa nový bočný výhonok
- Pozor: pri rezaní umiestnite pod rastlinu staré noviny, pretože vytekajúca šťava je veľmi lepkavá

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie odrezkami
- Na bočnom výhonku odrežte odrezok ostrým nožom
- Odrežte všetky listy okrem vrchného a odrezok skráťte na 6 cm až 8 cm
- Odrezok vložte do pohára s vodou
- Vodu vymieňajte každý druhý deň

3.10 FIGOVNÍK LÝROVITOLISTÝ

Ficus lyrata

Impozantná veľkosť a jedinečné ozdobné listy: niet divu, že figovník lýrovitolistý sa rozširuje do čoraz viac domácností. Malý strom, ktorý dorastá až do výšky štyroch metrov, patrí do rodu fíg (*Ficus*) a pochádza zo západoafrických trópov. To znamená: figovník lýrovitolistý potrebuje priestor, aby sa mohol úplne rozvinúť!

UMIESTNENIE

- Svetlé miesto bez priameho slnečného žiarenia a prievanu
- Dostatok priestoru pre listy, aby sa mohli rozvinúť a rásť
- Uprednostňuje normálnu izbovú alebo vyššiu teplotu, ani v zime neobľubuje teplotu pod 18 °C
- Vyhnite sa zmene umiestnenia a otáčaniu rastliny
- Vhodný substrát: pôda pre izbové rastliny, prípadne zmiešaná s pieskom, ktorý chráni korene pred podmáčaním
- Alternatíva: substrát vhodný pre hydroponickú kultúru (napríklad hlinené črepy)

POLIEVANIE

- Polievajte hneď, ako vrchná vrstva pôdy mierne vyschne a kým je pôda pod ňou ešte stále vlhká
- V zime polievajte menej, no vždy dbajte na to, aby substrát úplne nevyschol

STAROSTLIVOSŤ

- Prach z listov pravidelne odstraňujte
- Prípadne hnojte tekutým hnojivom na zelené rastliny raz týždenne od marca do októbra a v zime každých šesť týždňov
- Alternatíva: hnojivo s dlhodobým účinkom, napríklad vo forme tyčiniek
- Mladé rastliny presádzajte raz ročne na jar alebo v lete, aby ste podporili rast, staršie rastliny presádzajte každé 2 – 3 roky
- Nie je potrebné žiadne strihanie, uschnuté listy stačí jednoducho odstrániť

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie vrchnými odrezkami alebo listovými odrezkami
- Vrchné odrezky: mäkké, neliginifikované výhonky na jar odrežte a umiestnite ich do teplej vody, kde si vytvoria korene alebo ich zasadte priamo do substrátu
- Listové odrezky: oddelte jednotlivé listy a umiestnite ich do vody, až kým sa nezačnú tvoriť korene, potom ich zasadte

3.11 TUČNOLIST

Crassula

Tučnolist je sukulent a patrí do čeľade tučnolistovitých rastlín (Crassulaceae). V mnohých jazykoch dostala rastlina svoj názov podľa listov, ktoré sa podobajú minciam – tie sú nielen krásne na pohľad, ale vraj prinášajú aj šťastie a peniaze. Preto je známy aj ako strom šťastia. Jeho domov je v Južnej Afrike. Mnohí si kupujú tučnolist ako minirastlinu, ale z výšky niekoľkých centimetrov vyrastie v priebehu rokov malý stromček, ak sa oň správne staráte. Jeho konečná výška sa v priemere pohybuje medzi 50 cm a 100 cm, niektoré exempláre sú ešte väčšie.

UMIESTNENIE

- V lete: tienisté alebo polotienisté (balkón, terasa, okno)
- V zime: chladné (okolo 10 °C) a svetlé (okno)
- V zime sa vyhnite miestam s vykurovaním
- Kyprá pôda chudobná na živiny, ktorá je z jednej štvrtiny zmiešaná s pieskom
- Prípadne použite pôdu pre kaktusy, napoly zmiešanú so substrátom s obsahom minerálov

POLIEVANIE

- Polievajte pravidelne, vyhnite sa však podmáčaniu
- V horúcich dňoch znesie veľké množstvo vody
- Predovšetkým polievajte počas fázy rastu
- V zime vydrží aj niekoľko dní bez vody

STAROSTLIVOSŤ

- Od apríla do septembra hnojte hnojivom na kaktusy/sukulenty raz mesačne
- Na začiatku presádzajte každé dva až tri roky na jar a v lete, neskôr každých päť rokov
- Raz alebo dvakrát do roka odstrihnite vetvy nožnicami na jemných drážkach tak, aby nezos-
tali žiadne zvyšky výhonkov

ROZMNOŽOVANIE

- Na jar odrežte vrchné odrezky, prípadne listové odrezky
- Odrežte čerstvé výhonky na konci vetvy a vložte ich do pohára s vodou, kým sa nevytvoria korene, potom ich zasadte do nového kvetináča
- Rozmnožovať možno aj listovými odrezkami, tie však potrebujú na vytvorenie koreňov viac času

3.12 **ZAMIOKULKAS**

Zamioculcas

Zamiokulkas, celým názvom Zamioculcas zamiifolia, je v mnohých krajinách známy aj ako pierko šťastia. Zamiokulkas je ideálny aj pre pestovateľov bez skúseností, pretože si nevyžaduje takmer žiadnu starostlivosť. Vďaka tomu je dekoratívny a nezničitelný zamiokulkas mimoriadne obľúbený ako darček alebo kancelárska rastlina. Z botanického hľadiska patrí do čeľade áronovitých (Araceae) a pôvodne pochádza z lesov východnej Afriky. Zamiokulkas ako izbová rastlina je u nás rozšírený len pár rokov.

Na prvý pohľad nezvyčajný rast zamiokulkasu pripomína paprade. To, čo pripomína výhonky, sú v skutočnosti jednotlivé listy: Sú pokryté takzvanými perovito členenými listami, zatiaľ čo skutočný výhonok, podzemok (rizóm), sa plazí po zemi. Zamiokulkas dosahuje priemernú výšku rastu 40 cm až 60 cm. Ak sa dostane do rúk skutočného znalca rastlín, môže dorásť až do metra. V izbových podmienkach sa však na zamiokulkase objavujú kvety len zriedkavo.

UMIESTNENIE

- Ideálne je svetlé miesto bez priameho slnečného žiarenia
- Problémom nie sú ani tmavé kúty – listy skutočne stmavnú do zelena až vtedy, keď majú málo svetla
- Celoročne preferuje bežné izbové teploty nad 18 °C
- Priepustná pôda, aby sa zabránilo podmáčaniu – buď substrát pre palmy, alebo zmes kvetinového substrátu a ílového granulátu

POLIEVANIE

- Pôdu udržiavajte mierne suchú, zabráňte podmáčaniu
- Polievajte striedmo: v zime môže stačiť polievať každé 4 týždne
- 15 minút po zaliatí vodu zlejte vodu, ktorá je ešte v miske pod kvetináčom

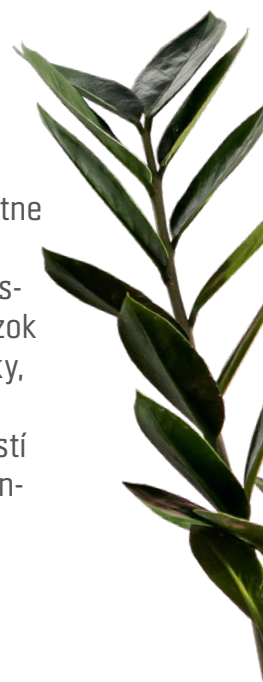
STAROSTLIVOSŤ

- Malé rastliny raz za rok jemne opláchnite v sprche, veľké rastliny zbavte prachu vlhkou handričkou
- Od apríla do septembra hnojte hnojivom na zelené rastliny vo vode na polievanie raz mesačne
- Každú jar presadte mladé rastliny do o niečo väčšieho kvetináča
- Keď začne hniloba koreňov v dôsledku podmáčania (spoznáte podľa žltúcich spodných listov), rastlinu tiež presadte, aby hniloba nenapadla celú rastlinu

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie delením: Rastlinu pri koreni rozdeľte a obe časti zasadte samostatne do kvetináča
- Rozmnožovanie listovými odrezkami: Nožom odrežte celý list v spodnej časti osi listov, pod perovito členenými listami, otrhajte spodné perovito členené listy a odrezok umiestnite do pohára s vodou na svetlé a teplé miesto, kým sa nevytvoria koreňky, potom zasadte do kvetinového substrátu
- Rozmnožovanie pomocou perovito členených listov: na jar odtrhnite podľa možnosti veľký perovito členený list zo strednej alebo spodnej časti dobre vyvinutého výhonku listu a približne tretinu výhonku zapichnete do kvetinového substrátu, potom ho umiestnite na svetlé a teplé miesto, kým sa odrezok nezakorení

3.13 PALMA AREKOVÁ

DYPSIS LUTESCENS

Dypsis lutescens

Palma areková *Dypsis lutescens* pochádza pôvodne z Madagaskaru a u nás sa vyskytuje už približne 200 rokov. Patrí medzi kokosovité rastliny. Ako tropická izbová rastlina dobre poslúži aj ako kancelárska rastlina. Palma areková *Dypsis lutescens* má úzke kmene v tvare rúrok, ktoré sú blízko vedľa seba. Na konci majú voľný dáždnikovitý chumáč. Vo voľnej prírode vzpriamene rastúca palma dorastá do výšky 10 m. Ako izbová rastlina prekoná výšku 3 m len zriedkavo. Palma rastie pomerne pomaly, najmä v prvých rokoch.

UMIESTNENIE

- Potrebuje veľmi veľa svetla, ale nie priame slnečné žiarenie , inak listy zožltnú
- Ideálna je vysoká vlhkosť vzduchu a teplota okolo 20 °C
- Aj v zime potrebujú mladé rastliny viac ako 18 °C
- Vyhňte sa prievanu a výkyvom teplôt
- Používajte čerstvú pôdu bohatú na živiny a humus

POLIEVANIE

- Udržiavajte vždy vlhké
- Použite kvetináč s dobrým odtokom vody a misku pod kvetináč, aby sa zabránilo podmáčaniu
- V zime polievajte menej

STAROSTLIVOSŤ

- V prípade veľmi suchého vzduchu postriekajte dodatočne vodou
- Od jari do jesene hnojte každý týždeň tekutým hnojivom na kvety
- Na jar presadte mladú rastlinu
- Staršie rastliny presádzajte až vtedy, keď korene vyplnia kvetináč
- Žlté alebo vysušené listy odstrihnite ostrými záhradnými nožnicami

ROZMNOŽOVANIE

- Staršie palmy arekové *Dypsis lutescens* často tvoria koreňové odnože
- Koreňové odnože oddelíte a zasadíte ich do samostatného kvetináča
- Semená sa môžu pestovať po celý rok, keď je teplota pôdy vyššia ako 25 °C

3.14 **AGLAONÉMA**

Aglaonema

Aglaonéma pôvodne pochádza z Indonézie a Filipín. V našich končinách pestujeme rastlinu so strieborno-bielymi vzorovanými listami ako izbovú rastlinu. Ako člen čeľade javorovitých je aglaonéma jedovatá, čo znamená, že pri práci s rastlinou by ste mali nosiť rukavice. Aj keď po úspešnom oplodnení rodí aglaonéma svoje krásne červené bobule, tieto sú určené len na pozeranie.

UMIESTNENIE

- Vyžaduje málo svetla
- Po celý rok si vyžaduje veľa tepla a vysokú vlhkosť vzduchu
- Teplotu v miestnosti nastavte na 20 – 25 °C v lete a nie menej ako 18 °C v zime
- Vhodné je polotienisté až tienisté umiestnenie, napríklad kúpeľňa alebo vykurovaná zimná záhrada
- Kyprý a priepustný substrát
- Použite kvalitný substrát bohatý na humus pre rastliny v kvetináčoch so stabilnou štruktúrou

POLIEVANIE

- Pôda by mala byť rovnomerne vlhká, nikdy však mokrá
- Používajte iba vodu izbovej teploty s nízkym obsahom vápnika
- V zime stačí polievať menej ako v lete

STAROSTLIVOSŤ

- Pravidelne striekajte pre väčšiu vlhkosť vzduchu (nie je potrebné v zime)
- Presádzajte približne každé dva roky
- Kvetináč by mal byť skôr širší ako vysoký
- Na vrchnú časť pôdy umiestnite hlinené črepy pre lepšie odvodňovanie

ROZMNOŽOVANIE

- Ideálne je rozmnožovanie delením, najlepšie v priebehu presádzania
- Koreňový bal opatrne rozdeľte na jednotlivé časti tak, aby každá časť mala aspoň tri listy a zasadte ich do vlastných kvetináčov
- Alternatívne je rozmnožovanie odrezkami, ale malé odrezky vysádzajte jednotlivo na jar
- Odrezky vyžadujú veľa tepla zo zeme, takže implementácia tejto metódy je zložitejšia

3.15 **KORALOVÝ KAKTUS**

Rhipsalis

Koralový kaktus je tropický kaktus. Pôvodne pochádza z brazílskych trópov, no medzičasom sa mu úspešne podarilo dostať do európskych domovov. Koralový kaktusy, rovnako ako iné kaktusy, sú mimoriadne odolné. So svojimi dlhými visiacimi výhonkami majú pomerne nezvyčajný tvar rastu. Vďaka tomu sú však obľúbenou izbovou rastlinou do závesných kvetináčov.

UMIESTNENIE

- Uprednostňuje svetlé a teplé miestnosti
- Zabráňte priamemu slnečnému žiareniu
- Izbová teplota cca 20 °C
- Ak je miesto príliš svetlé, listy sa zafarbia do červenkasta
- Vyžaduje sa mierne kyslý substrát, ktorý je dobre priepustný a uchováva dostatok vlahy

POLIEVANIE

- Pravidelne polievajte
- Krátke fázy sucha nepredstavujú problém
- Zabráňte podmáčaniu
- Raz týždenne ponorte do vody izbovej teploty, aby pôda a korene mohli nasiaknuť

STAROSTLIVOSŤ

- Pravidelne striekajte vodou
- Od marca do septembra každé dva týždne hnojte tekutým hnojivom na zelené rastliny alebo kaktusy
- Presádzajte do čerstvého substrátu každé dva až tri roky
- Ak sú jednotlivé výhonky príliš dlhé, odstrihnite ich ostrými nožnicami

ROZMNOŽOVANIE

- Na jar odrežte odrezky dlhé 10 až 15 cm a nechajte ich niekoľko dní vysušiť
- Vysušené odrezky vložte do niekoľko centimetrovej hĺbky do priepustnej pôdy a udržiavajte ju mierne vlhkú

3.16 **KALATEA**

Calathea

Kalatea patrí do čeľade marantovitá. Vždyzelená trvalka pochádza zo Strednej a Južnej Ameriky a ostrovoch Západnej Indie. V jej domovine sa konzumujú kvety či koreňové hľuzy niektorých druhov. V závislosti od druhu sú listy rôzne tvarované a sfarbené. Môžu byť vajcovité, okrúhle alebo elipsovité, majú dlhú stonku a sú lesklé. Pokiaľ ide o farbu, majú rôzne odtiene zelenej. Niektoré sú vzorované alebo majú fialové až ružové znaky. Špecifiká: Listy v noci „spia“: Večer sa zložia a znova sa roztvoria až ráno. Na tento účel majú kĺb na spodnej časti listov.

UMIESTNENIE

- Najlepšie sa jej darí na mieste s množstvom svetla, vyhýbajte sa však priamemu slnečnému žiareniu
- Čím je miesto tmavšie, tým menej je vidieť kresbu listov
- Pozor na vysokú vlhkosť vzduchu, moderné odrody znášajú aj suchší vzduch
- Teplota medzi 20 °C a 25 °C, v zime o niečo nižšia
- Vyhnite sa chladnému prievanu a chladu pri koreňoch
- Použite dobre priepustný substrát bohatý na humus, no stredne bohatý na živiny

POLIEVANIE

- Polievajte vlažnou vodou s nízkym obsahom vápnika
- Povrch substrátu necháme trochu vyschnúť
- Uprednostňuje viac vody

STAROSTLIVOSŤ

- Hneď po kúpe zabaľte rastlinu pred prepravou do novín, aby ste predišli poškodeniu mrazom
- Po kúpe presadzte, ak rizómy vychádzajú cez otvory na odtekanie a substrát je už prerastený koreňmi
- Ak je vzduch v miestnosti suchý, postriekajte rastlinu vodou s nízkym obsahom vápnika
- Počas fázy rastu pridajte do vody na polievanie každé dva týždne hnojivo
- Odumreté listy odstrihnite nožnicami

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie je možné na jar pri presádzaní
- Opatrne zo seba povytahujte koreňové baly, nepoškodte pritom koreňový systém
- Jednotlivé kúsky vložte do nového kvetináča
- Prípadne odrežte kúsky výhonkov s aspoň dvoma párami listov, zapichnite ich do pôdy, kvetináč prikryte priehľadnou fóliou a odložte na teplé miesto

3.17 JUKA

Yucca

Juka obrovská (*Yucca gigantea*), alebo v mnohých jazykoch známa ako palma obrovská, je rozšírená vďaka svojej nenáročnosti na starostlivosť. Nie je to však pravá palma, ale patrí do čeľade špargľovitých (*Asparagaceae*). Jeho chumáč listov pripomína palmu, vďaka čomu získala svoj názov v niektorých krajinách. Rastlina pôvodne pochádza z vysokých nadmorských výšok Mexika a Strednej Ameriky. Tam dorastá až do výšky 2.000 m. Juka obrovská rastie pomaly, netreba sa o ňu veľmi starať. Vďaka tomu je to dobrá izbová rastlina pre začiatočníkov a každého, kto nemá veľa času na starostlivosť o rastliny.

UMIESTNENIE

- Ideálne je svetlé miesto s priamym slnečným žiarením
- Od mája do októbra môže byť vonku na priamom slnku
- Ako izbovú rastlinu ju umiestnite na vzdušné miesto po celý rok
- Aj v zime ju umiestnite na svetlé miesto
- Použite priepustný substrát pre izbové rastliny alebo rastliny v kvetináčoch
- Aby bol substrát kyprejší, použite veľmi hrubý piesok alebo ílový granulát

POLIEVANIE

- Polievajte zriedkavo, ale dôkladne
- Počas fázy rastu od jari do jesene polievajte raz týždenne, v zime iba raz za mesiac
- Pred polievaním skontrolujte, či vrchná vrstva pôdy dobre vyschla
- Prebytočnú vodu z kvetináča alebo misky pod kvetináčom vylejte

STAROSTLIVOSŤ

- Z času na čas postriekajte dažďovou vodou alebo vodou z vodovodu s nízkym obsahom vápnika
- Od mája do septembra pridajte do vody na polievanie každé dva týždne hnojivo na zelené rastliny
- Presádzajte každé dva až tri roky na jar, ak chcete, aby rastlina ďalej rástla
- Pri rýchlo rastúcich exemplároch presádzajte iba každé štyri až päť rokov
- Dlhé výhonky na jar ostrihajte čistými záhradnými nožnicami

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie odrezaním chumáčov listov: vložte ich do zeme alebo, ako alternatívu k zakoreneniu, ich vložte do tmavého pohára s vodou
- Rozmnožovanie cez 12 cm dlhé holé kusy kmeňov: zapichnete ich do zeme v pôvodnom smere rastu

3.18 **ALOKÁZIA**

Alocasia

Alokázia je izbová rastlina, ktorá zaujme svojimi krásne vzorovanými listami. Alokázia pochádza pôvodne z juhovýchodnej Ázie. Listy sú obzvlášť výrazné: Svetlejšie žilkovanie listov pôsobí obzvlášť dobre na rozdiel od často tmavšej zelene listov. Okrem toho majú listy skôr úzky šípovitý tvar a purpurovú alebo fialovú spodnú stranu listov.

UMIESTNENIE

- Preferuje svetlé až polotienisté miesta
- Tienisté miesta zvyčajne nepredstavujú problém
- Zabráňte priamemu slnečnému žiareniu
- Vyžaduje sa izbová teplota nad 18 °C
- Používajte substrát bohatý na humus, ktorý dobre prepúšťa vodu

POLIEVANIE

- Substrát udržiavajte rovnomerne vlhký a zabráňte podmáčaniu
- V zime polievajte trochu striedamejšie
- Substrát nenechajte nikdy vyschnúť
- Používajte vodu izbovej teploty s nízkym obsahom vápnika

STAROSTLIVOSŤ

- V prípade suchého vzduchu postriekajte vodou
- Od apríla do septembra každé dva týždne hnojte malým množstvom tekutého hnojiva na zelené rastliny
- Presádzajte do čerstvého substrátu približne každé dva roky
- Zastrihávanie nie je potrebné

ROZMNOŽOVANIE

- Rozmnožovanie delením rizómu, t.j. hlavného výhonku rastliny
- Pri presádzaní odrežte kúsok rizómu ostrým nožom
- Noste rukavice
- Na začiatku dbajte na to, že novej rastline sa darí najlepšie pri teplotách cca 25 °C

3.19 ORCHIDEA MOTÝĽOKVETÁ

Phalaenopsis

Orchidea motýľokvetá je mimoriadne odolná a nenáročná na starostlivosť, a preto je obľúbenou izbovou rastlinou.

V niektorých jazykoch sa jej hovorí aj nočný motýľ. Pôvodne pochádza z pralesov v Indii, Indonézii a severnej Austrálii.

Prvé odrody siahajú až do 19. storočia. Pokiaľ ide o farbu, orchidea motýľokvetá zaujme svojou farebnou rozmanitosťou: od čistej snehobielej farby cez fialové, ružové, žlté a červené až po purpurové odtiene. Okrem toho sa na nej objavujú aj viacfarebné kvety s farebnými prechodmi a škvrnami.

UMIESTNENIE

- Uprednostňuje svetlé a teplé miesto
- Zabráňte priamemu slnečnému žiareniu
- Ideálna je vyššia vlhkosť vzduchu
- Použite veľmi kyprý substrát, ideálne substrát pre orchidey

POLIEVANIE

- Polievajte striedmo – v lete dvakrát týždenne a v zimných mesiacoch raz týždenne
- Polievajte odstátou vodou izbovej teploty
- Zabráňte podmáčaniam
- Koreň pravidelne ponorte do vody izbovej teploty a potom ho nechajte dobre odkvapkať

STAROSTLIVOSŤ

- Pravidelne striekajte vodou
- Od jari do jesene hnojte trochu hnojivom na orchidey
- Po odkvitnutí nechajte všetky stonky kvetov tak, pretože ďalšie púčiky sa už vyvíjajú na ich báze
- Uschnuté kvetenstvá odstrihnite po najbližšie zelené miesto
- Presádzajte do čerstvého substrátu každé dva roky
- Po presadení 2 až 3 týždne nepolievajte, iba postriekajte

3.20 **PILEA**

Pilea peperomioides

Okrúhle listy a nenáročná starostlivosť: takto sa dá zhrnúť pilea. Izbová rastlina už nejaký dobýva naše domovy. Pritom však pochádza z čínskych provincií Sichuan a Yunnan a patrí do čeľade žihľavovitých. V niektorých krajinách je známa aj ako rastlina UFO, pretože jej listy pripomínajú lietajúce taniere. Pri správnej starostlivosti môže dorásť do veľkosti 30 až 40 cm. Na pileách vidno kvety len zriedkavo. Pre zvýšenie šance kvitnutia sa ich však oplatí v zime umiestniť na chladné miesto.

UMIESTNENIE

- Svetlé miesto, avšak bez priameho slnečného žiarenia
- Priame slnečné žiarenie spôsobuje listom popáleniny, ak je však miesto príliš tmavé, listy blednú a opadávajú
- Uprednostňuje chladné teploty od 15 °C do 18 °C, ale darí sa jej aj pri bežnej izbovej teplote
- Vhodný substrát: pôda pre izbové rastliny, prípadne zmiešaná s pieskom, ktorý chráni korene pred podmáčaním

POLIEVANIE

- Polievajte hneď, ako vrchná vrstva pôdy mierne vyschne a kým je pôda pod ňou ešte stále vlhká
- Voda na polievanie by mala byť izbovej teploty a nemala by sa liať na listy
- V zime polievajte menej

STAROSTLIVOSŤ

- Prípadne hnojte tekutým hnojivom na zelené rastliny raz za dva týždne od marca do septembra a v zime každých 4 – 5 týždňov
- Alternatíva: hnojivo s dlhodobým účinkom, napríklad vo forme tyčiniek
- Mladé rastliny presádzajte raz ročne na jar, aby ste podporili rast
- Staršie rastliny presádzajte každé 3 – 4 roky
- Zastrihávanie nie je potrebné, ale príliš dlhé výhonky možno na jar skrátiť
- Ak chcete kompaktný a hustý rast, mladú rastlinu občas zostrihajte

ROZMNOŽOVANIE

- Jednoduché rozmnožovanie odrezkami
- Odrežte, keď sú dlhé asi 4 cm a majú aspoň päť listov
- Umiestnite ich buď do pohára s vodou, aby sa vytvorili korene, alebo ich zasadte priamo do vlhkej pôdy

***Ak máte ďalšie otázky, neváhajte kontaktovať
našich zamestnancov v predajni.***

